

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา(descriptive study) เพื่อศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างความรู้กับการปฏิบัติในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรพันธะสัญญา บ้านห้วยสิงห์ อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน โดยมีรายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรที่ศึกษา ได้แก่เกษตรกรแบบพันธะสัญญาทุกคนในพื้นที่ บ้านห้วยสิงห์ หมู่ที่ 4 ตำบลแม่ยวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 150 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ผู้ศึกษาได้มาจากการประยุกต์เครื่องมือของ วรินทร์ จรุงโรจน์สกุล (2548) เรื่อง ผลของโปรแกรมการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมต่อความรู้และพฤติกรรมการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร ตำบลหนองตอง อำเภอหางดง จังหวัดเชียงใหม่ และจากการทบทวนวรรณกรรม ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสัมภาษณ์ข้อมูลทั่วไปของประชากร ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส การศึกษา รายได้ การเข้าร่วมเป็นสมาชิกเกษตรกรพันธะสัญญา การประกอบอาชีพ การใช้และระยะเวลาที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ประวัติการเจ็บป่วยด้วยสารเคมีกำจัดศัตรูพืช การได้รับความรู้ และแหล่งความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช

ส่วนที่ 2 แบบวัดความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรพันธะสัญญาที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ลักษณะคำตอบเป็นแบบ 2 ตัวเลือก เกณฑ์ให้คะแนนคือ ถูกได้คะแนนเท่ากับ 1 และ ผิด ได้คะแนนเท่ากับ 0 และสรุปผลคะแนนการวัดความรู้ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยประยุกต์จากการวัดความรู้ของ เสรี ลาข โรจน์, 2537 ดังนี้

ระดับต่ำ	คือ	คะแนนความรู้อยู่ต่ำกว่าร้อยละ	0 – 59
ระดับปานกลาง	คือ	คะแนนความรู้อยู่ต่ำกว่าร้อยละ	60 – 79
ระดับสูง	คือ	คะแนนความรู้อยู่ต่ำกว่าร้อยละ	80 - 100

ส่วนที่ 3 แบบสัมภาษณ์การปฏิบัติในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกร
พื้นที่สัญญา ที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช ซึ่งประกอบด้วย การปฏิบัติก่อนการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช
ขณะฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช และหลังการฉีดพ่นสารเคมีกำจัดศัตรูพืช มีทั้งข้อความด้านบวก
และด้านลบ ลักษณะคำตอบมีลักษณะ ดังนี้

ปฏิบัติทุกครั้ง	หมายถึง	กิจกรรมปฏิบัติเป็นประจำ
ปฏิบัติบางครั้ง	หมายถึง	กิจกรรมปฏิบัติเป็นบางครั้ง
ไม่ปฏิบัติ	หมายถึง	ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมนั้นๆเลย

การให้คะแนน ถ้าเป็นข้อความด้านบวก

ปฏิบัติทุกครั้ง	ได้ 3 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	ได้ 1 คะแนน

การให้คะแนน ถ้าเป็นข้อความด้านลบ

ปฏิบัติทุกครั้ง	ได้ 1 คะแนน
ปฏิบัติบางครั้ง	ได้ 2 คะแนน
ไม่ปฏิบัติ	ได้ 3 คะแนน

และสรุปผลคะแนนการปฏิบัติ แบ่งออกเป็น 3 ระดับ โดยประยุกต์จากการวัดการปฏิบัติของ
เสรี ลาขโรจน์, 2537 ดังนี้

ระดับต่ำ	คือ	คะแนนการปฏิบัติเท่ากับร้อยละ	0 – 59
ระดับปานกลาง	คือ	คะแนนการปฏิบัติเท่ากับร้อยละ	60 – 79
ระดับดี	คือ	คะแนนการปฏิบัติเท่ากับร้อยละ	80 - 100

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (content validity) โดยนำแบบสัมภาษณ์ให้
ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน ประกอบด้วย ผู้เชี่ยวชาญด้านสารเคมีกำจัดศัตรูพืช 1 ท่าน ผู้เชี่ยวชาญด้าน
อาชีวอนามัย 1 ท่าน และหัวหน้ากลุ่มงานอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัยสำนักงาน
สาธารณสุขจังหวัดแม่ฮ่องสอน 1 ท่าน พิจารณาตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมและความ
ชัดเจนในเนื้อหา ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index) ในส่วนของความรู้เกี่ยวกับการ
ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เท่ากับ 0.97 การปฏิบัติในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช เท่ากับ 1.00
จากนั้นผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์มาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ

2. การหาความเชื่อมั่น(reliability) ผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ที่ผ่านการปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้กับเกษตรกร ที่มีลักษณะคล้ายคลึงกับประชากรที่ศึกษา หมู่ที่ 5 ตำบลแม่ขวม อำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน จำนวน 20 คน ในส่วนของความรู้หาค่าความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรคูเดอร์-ริชาร์ดสัน 20 (Kuder-Richardson 20) ได้ค่าเท่ากับ 0.89 ในส่วนของการปฏิบัติในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้แบบสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าเท่ากับ 0.98

การรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงสาธารณสุขอำเภอแม่สะเรียง จังหวัดแม่ฮ่องสอน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลในประชากร
2. ขี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการวิจัย จากสำนักงานสาธารณสุขอำเภอแม่สะเรียง และ สถานีอนามัยบ้านห้วยสิงห์
3. ประชุมชี้แจงวิธีการรวบรวมข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์แก่ผู้ช่วยวิจัยจำนวน 3 คนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ เจ้าหน้าที่สาธารณสุขประจำสถานีอนามัยบ้านห้วยสิงห์ และสถานีอนามัยบ้านน้ำเคิบ
4. ขี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือจากประชากร และรวบรวมข้อมูลโดยผู้วิจัยและผู้ช่วยวิจัย
5. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูล

การพิทักษ์สิทธิประชากร

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาจากคณะกรรมการพิทักษ์สิทธิ ก่อนการรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้แนะนำตัว ขี้แจงวัตถุประสงค์ วิธีการสัมภาษณ์ และระยะเวลาการสัมภาษณ์แก่ผู้เข้าร่วมศึกษา และได้ให้เซ็นต์ใบยินยอมเข้าร่วมวิจัย ทั้งนี้ผู้เข้าร่วมศึกษาสามารถถอนตัวออกจากการวิจัยได้ตลอดเวลา โดยไม่มีผลกระทบใดๆ และข้อมูลที่ได้จะนำเสนอในภาพรวมเท่านั้น

การวิเคราะห์ข้อมูล

วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2. ข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรพันธุ์สัตถุญาที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ

3. ข้อมูลการปฏิบัติในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรพันธุ์สัตถุญาที่ใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืช วิเคราะห์โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (descriptive statistic) โดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้และการปฏิบัติในการใช้สารเคมีกำจัดศัตรูพืชของเกษตรกรพันธุ์สัตถุญา วิเคราะห์โดยใช้สถิติ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's product moment correlation coefficient)